

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

36. Amplificatio calamitosi status, per Antitheta & Hypotyposin:
Describitur miseria pauperum; cum luxu diuitum comparata, ex D.
Gregorio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

da, tibi hæc opera sumenda est, vt Capitolium quo modo magnificentius est restitutum, sic copiosius ornatum sit, quam fuit: vt illa flamma diuinitus extitisse videatur.

cladibus nostris mutata natura! Mater ignem visum filio negat, & mulier, quæ maritum quoque suum debilitata de siderat. Quis hoc de illa credat? filium non fiet, suaditus euerfa fulmen hoc gladiumque non lentit.

Amplificatio Miseriarum, per antitheta, acutisque & vellicantes sententias, stylo picto, & declamatorio.

Senex reuersus è captiuitate, deplorat filium insepultum, & cæca. n vxorem.

CAPVT XXXV.

L E X.

QVI in calamitate parentes deseruerit, insequitur ultus abijciatur. Qui habebat vxorem & filium captus a piratis scripsit domum de redemptione: Vxor, flendo oculos amisit; filius, renitente matre profectus, vicarijs manibus redemit patrem. Idem in vinculis decessit, abiectus in mare, & appulsus ad littus patrium est eiectus; vult illum sepelire pater, mater prohibet.

Quintil declam. 6. fol. 16 p. 2. Principium aptum & acutum. Nota gradationem artificiosissimam.

Egregium ad G.

Quid enim passus sum tam leue, vt nõ comparatio mei, felices etiam aliorum miserias faciat? Graue est a piratis alligari, magis dicat hoc, qui sciat, quam citò capti moriantur. Alligatus sum, sed tamen magis queror, quòd solutus sum. Indigna est impietas in suos, quæ quanta versetur in hoc iudicio, videris. Sed mihi hoc quoque querendum est, quòd me & vxor nimium dilexit, & filius. Quid ergo patrem in rerum natura posse reperiri, quod orbitate acerbius videretur? Non contigit mihi, quod cæteris, miserimum filium efferre. Parum est, quòd iuueni, singularis exempli, causa mortis sui, & tam presiosa redemptus anima, senex odiosus morte filij mei vixit. Parum est, quòd mihi luctum meum fluctus nuntiarunt, & aliud agenti patri subito ad littus orbitas appulsa est, quòd miserimum iuuenem toto iactatum mari, etiam si me interpellasset, serò sepelirem, adhuc supremo prohibeor officio, & ne quid solarij contingat, perdo etiam matris misericordiam. Iniecit errantem corpori manum mollior, & diratus, & tempestate crudelior, atque vt accedat dolori meo cumulus, quæ hoc facit, vxor mea est. Ne quis tamen erret ignarus non est filij mei nouerca, sed mater, ò facinus! ò

Iam illa principalis ac maxima Deum dono concessa libertas, non hominum solum, sed ferarum, voluerunt, sensibus fixa & ingenua, primum spoliū fuit. Me iple perdidit, teneor venale mancipium, & cuius Romanus merces fio. & libertatem senex dedisco, & natus ingenuus venire opto. Minimum est, in fluctibus habitamus, hyberni nos ferunt venti, non statio, non sedes, non quies, sed quod malorum meorum maxima portio est, tam miseris sunt etiam domini mei, citò prætereunda est memoria, propter me vxori grauius, mihi propter filium. Transeo hirsutos hostium vultus, & immantium barbarorum feros si emitus, tantumque mihi quot die esse metuentium. quan. u. p. ai. cap. ius, audore pirata potisset. Nihil est defidemo suorum grauius, timui ne quem ex meis viderem. Nihil tempestate minacijs, quotidie naufragium optauim: nam mortem, confitebor, senili inertia vna causa minus cupiebam, ne defunctum nemo sepeliret. Quam vestem relictam captiuo putas, nisi quæ præda non erat? quales epulas, cibis que præbent, qui ipsi rapto viuunt? Nam illa quidem satis digna quis dixerit? vnum carcerem, & in un datam sententia nauiculam, & impositum nuda trabe in quietum latus, reuinctas post tergum manus, alligatos, tanquam esset qua iugeremus pedes solæ in carcere tenebræ iuuabant.

sem pag. 19. eiusdem libri item exaggeratur egregie. Praclara amplifiatio miseris inter piratas captiuitati. Aristicis & dicitur. Aristicis & dicitur.

Nunc autem aliquot è Parribus amplificationes, christi operis n. omni lubiungamus.

Amplificatio calamitosi status, per antitheta, & hypotyposin.

Describitur miseria pauperum, cum luxu diuitum comparata, ex D. Gregorio.

CAPVT XXXVI.

Αλλ' οι μὲν ὑπαιθροὶ ταλαπυρῆτοισιν, ἡμῶς δὲ οἰκῆτοισι οἰκίας ὑπερλαμπρῆς, λιδοῖς καὶ τοῖς δίκουδαι μέναις, καὶ χρυσοῖς καὶ ἀργύρῳ καταραπίστας, καὶ ψιφίδοις λεπτοῖς διαδέσει, Creg. N. 2. 16. pag. 248.

Gracia von
borum deli-
tias. Gra-
vitas.
Amplificati-
onem autē
Gregory
sunt magis
ad inuicem
sui uelie-
mentiam,
et maiesta-
tem, quam
ad hunc
modum
improbia.

δέσει, ἢ ποικιλία γραφῆς, ὀφθαλμῶν ἀπατη-
λοῖς δολομασίαι: καὶ τὰς μὲν οἰκιστοῦ, τὰς δὲ
οἰκοδομητοῦ μισοῖσι; οὐδὲ κληρονομίαι ἴσως ἢ
μῶν, ἢ ἀλλοξίαι, καὶ ἀλλοξίαι, ἢ τῶν ἰσως οὐ-
δέ τις ἀγαπήσιν ἡμᾶς, ἀλλὰ τις ἀπεχθασά-
ται, καὶ φθονερώταται, ὁ ἑκατὸν ἑσχατον καὶ οἱ μὲν
βρωσῶσιν ὡς δειχίνοισι καὶ διασαρμῆτοισι βράχε-
σι, μᾶλλον δὲ οὐδὲ τῶν τυχόν ὀνομασῶσιν·
ἡμεῖς δὲ θρόνον ἡμᾶς αὐτοῦ ἐδῶκεν μαλακῆν
καὶ περιβόησιν, καὶ τὴν ἐκ λίνου καὶ σπῆραν ἀερίοισι ὑ-
φάσμασι, καὶ τὴν μὲν ὀνομασῶσιν ἡμᾶς μᾶλλον,
ἢ ἐπεὶ ἐμπροσθεν ἡμῶν; οὐτὼ γὰρ ἐν ὡς χαλῶ
πάν ὁ περιττὸν καὶ περιεργον· τὰ δὲ ἴδον ἡμῶν ἀ-
ποκείσεται, φρονίσι ἀχρησῶ, καὶ ἀνοήτῳ ση-
τῶν δαπάνη, καὶ χρόνῳ τῶν πάντα κατανα-
λίσκοντῶ, καὶ οἱ μὲν οὐδὲ τῆς ἀναγκαίας βροφῆς
ἐπορήσονται; ἢ τὴν ἑκείνων βροφῆς, καὶ τὴν ἐκείνων τα-
λαμπωρίαι, ἢ μᾶλλον κείσονται πρὸ τῶν ἡμετέρων θυ-
ρῶν, ἐκλυόμενοι καὶ λιμώτοντες· οὐδὲ τὰς πρὸς
τὴν ἀφῆσιν ἀφορίαι, παρὰ τῶν σώματῳ ἐ-
χοντες ἐσημεῖται φωνῶν μὲν εἰς τὸ ὀδύρομαι,
καὶ ἑκείνων δὲ, εἰς τὸ προτινῆν ἐφ' ἰκεσίαι, πρὸ τῶν δὲ
εἰς τὸ προστινῆν τὴν ἐχέσιν ἀναπνοῶν δὲ, εἰς εὐ-
τηνίαν τῆς θρησκείας, τὸ βαρύτερον τῶν χαλῶν, κα-
φώτατον κρήνοτες. τὴν ὀφθαλμοῖς μόνον ἐχα-
ρισῶντες, ὅτι μὴ τὴν αὐτῶν λυβίαι βλέπωσιν,
καὶ οἱ μὲν οὕτως ὅμοιοι δὲ ἀνακευδόμεθα λαμπροῖ
λαμπρῶς ἐπὶ τιβάδος ὑψηλῆς τε καὶ μετεώρου, καὶ
τῆς περιττῶν, καὶ ἀφύστων ἐπιδημάτων, καὶ φωνῆς
ἀκρόσῳ τῶν ἀγῆτων, δυσχεράζοντες; δεῖ
δὲ ἡμῶν τὸ μὲν ὄρατον εὐσεβῆν ἀνδρῶν πολλακίς,
καὶ τὴν ἄρας ἐξῶ, τὴν δὲ ἰσχυρῶν κατεργάσθαι μύ-
ροισι, καὶ μύρων τὴν ἐσώδες αἰσῆσι καὶ πολυτελείαι-
ται, ἵνα καὶ μᾶλλον ἐκδηλωθῶμεθα πάντας δὲ πε-
ριτάται, τοῦ μὲν ὡς κόσμου καὶ ἐφεξῆς, ἀνέτης
τὰς κόμης, καὶ δηλοδρίας, καὶ τῆς χατὰ πρόσωπον
κρίαι περιεργασμένους πῆρον ἢ ὅσον συμφέρι,
λίχοισι ὀφθαλμοῖς κεκοσμημένους· τοῦ δὲ τὰς
κύλικας ἐπ' ἑκέρων δακτύλων ἔχοντας, ὡς εἶοντες
εὐπρεπέστατα τε οὐκ καὶ ἀσφαλῆστατα· τοῦ δὲ
ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνεμόν τῶν ῥιπίτι σοφισμένων,
καὶ τῶν ἐκ χειρῶν ἀργαῖς τὸ πᾶν τῶν σαρκῶν
ἐναψύχοντας, καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις, πᾶν μὲν

κρεῶν τὴν ἰσχυρῶν, πάντων χορηγῶντων ἡμῶν
τῶν σοικείων πλοσῆς, ἀέρι, γῆς, ὕδατος·
καὶ ἐνοχωρῶσιν τὴν μαγείων καὶ ὀφθοιῶν
μαγατέμοισιν· ἀγῶνα δὲ εἶναι πάντων, ὅς
τις ὡς μάλιστα τὴν λιχίαι ἡμῶν καὶ ἀχάριστον
κολακίῳσιν γαστέρα, τὸ βαρὺ φορτίον καὶ ἀφ-
χέσθαι, τὸ ἀπλητότατον θηρίον καὶ ἀπιστότα-
τον, τὴν καταργημένῳ αὐτίκα συν τὴν
καταργουμένῳ βρώμασι; καὶ τοῖς μὲν
πολύτι, κόρη καὶ ὕδατος, ἡμῶν δὲ καὶ
μέχρι μέθης εἰ τὸ οἶνον κρατῆρες; μᾶλλον δὲ
καὶ ὑπὲρ τὴν μέθην τὴν ἀκολαστοῦσιν·
καὶ τὴν μὲν ἀποπνεύόμεθα τὸ οἶνον, τὴν δὲ ἐκρυ-
νόμεθα ὡς ἀνδομαίαι, περὶ τῆς φιλοσοφίᾳ μὲν
ζημία δὲ εἰ μὴ προσίται τῶν ἐχάρισται καὶ τῶν
ὀνομαζομένων ζῆτων ἢ ὡς περὶ τῶν τῶν. δεῖ
γὰρ ἡμᾶς ἀβροῦς, καὶ τὴν χρεῖαις περιττοτέρους, ἢ
εἶναι, ἢ νομιζόμεθα, ὡς περὶ ἀσχυρομένους, εἰ μὴ
καὶ νομιζόμεθα, καὶ δέλοι γαστῆρας, καὶ τὴν ὑπὸ
γαστέρα.

Quid? Illine sub dio vexabantur, nos autem Luxu: di-
domos splendidissimas incolemus, om-
nis generis lapidibus exornatas, auro & ar-
gento illuminatas, ac tenuium calculorum
dispositione, varioque picturae artificio, fallaci-
bus oculorum illecebris; atque alias quidem
incolemus, alias autem extruemus? Quibus-
nam autem? ne haeredibus fortasse quidem
nostris, sed exteris, & alienis, ipsique ne ami-
cis quidem fortasse, sed inimicissimis, maxi-
maque in nos inuidia flagrantibus; quod qui-
dem malorum omnium extremum est. Quid? *Ραυροῦσιν*
illine in asperis & laceris pannis obrige-
cent, immo ne eos fortasse quidem habebunt; *cum luxu*
nos autem in mollibus & circumfluentibus *vestium con-*
vadique vestibus, telisque ex tenuissimo *panacis.*
lino ac serico contextis lasciuimus; atque in
alijs quidem in decoro potius quam honeste
& ornate nos ipsos geremus: (sic enim quic-
quid superfluum & curiosum est, voco:)
alias autem in arcis recondemus, curam inu-
tilem & incommodam, a tuncis excedendas,
& a tempore, quod omnia conficit, abstinen-
das; atque illis ne necessaria quidem alimenta
suppetent; ὁ profundas meas delicias ὁ grauem *Egre gium*
illorum calamitatem! verum pro foribus no- *πάνθ.*
stris iacebunt languidi, & fame pene confecti,
qui ne iustum praeterea quidem corporis ad pe-

